

N:o 42.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1884, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition,
angående upplåtelse under eganderätt till Vexjö stad af
 $\frac{1}{2}$ mantal krono Vexjö Domprostegården.*

(I. A.)

Uti en till Riksdagen aflåten och till Stats-Utskottets förberedande behandling öfverlemnad nådig proposition (N:o 18) har Kongl. Maj:t föreslagit, det Riksdagen måtte medgifva, att eganderätt till $\frac{1}{2}$ mantal krono Vexjö Domprostegården måtte åt Vexjö stad upplåtas mot förbindelse för staden ej allenast att till kyrkoherden i Vexjö pastorat årligen utgifva lösen efter tioårigt medelmarkegångspris för fyrahundra kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, utan ock att åt kyrkoherden anskaffa och underhålla lämplig bostad, äfvensom att framdeles, när sådant påfordrades,

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 4 Saml. 1 Afd. 32 Häft.

aflösa den årliga spanmålsafgiften med det belopp i penningar, som efter fem för hundra om året utgjorde kapitalvärdet af samma afgifter, enligt det vid affösningen gällande medelmarkegångspris.

Under hänvisande till den närmare utredning i denna fråga, som finnes intagen i det den nådiga propositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 12 sistlidne Januari, får Utskottet erinra, hurusom, i enlighet med hvad i förenämnda statsrådsprotokoll jemväl funnes omförmäldt, Kongl. Maj:t redan till 1882 års Riksdag hemställt om Riksdagens medgifvande till den nu å nyo ifrågasatta upplåtelsen mot det att staden Vexjö förbunde sig *dels* att till kyrkoherden i Vexjö pastorat årligen utgifva lösen efter tioårigt medelmarkegångspris för fyrahundra kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, och *dels* åt kyrkoherden anskaffa och underhålla lämplig bostad i staden eller tilldela honom hyresersättning, hvars belopp i brist af åsämjande skulle bero på särskild pröfning i laga ordning. I underdånig skrifvelse den 20 Maj 1882 förklarade emellertid Riksdagen, att ehuruval önskvärdt vore, att den osäkerhet i rättsförhållandena, som syntes hafva uppstått derigenom, att Kongl. Maj:t, utan Riksdagens hörande, till staden Vexjö upplåtit ständigt besittningsrätt till ifrågavarande boställe, måtte varda snarast möjligt afhulpen, Riksdagen dock ansåge, att, då fråga vore om eganderättens öfverlåtande, förenämnda fastighet borde betinga något högre pris än det, som vid besittningsrättens afyttrande blifvit utfäst, samt att vid försäljningen en viss köpeskillning borde bestämmas jemte skyldighet för staden att åt kyrkoherden anskaffa och underhålla lämplig bostad. På grund häraf och då Riksdagen saknade all ledning för bedömande af egendomens försäljningsvärde samt i allt fall Kyrkomötets samtycke till försäljningen borde inhemtas, hade den föreslagna försäljningen för det dåvarande icke blifvit af Riksdagen bifallen.

Af förestående redogörelse framgår, att den vid 1882 års riksdag gjorda framställningen om upplåtelse under eganderätt till Vexjö stad af kyrkoherdebostället Vexjö Domprostegården nu blifvit af Kongl. Maj:t förnyad med de förändringar, att det alternativa vilkoret om skyldighet för staden Vexjö att tilldela kyrkoherden i Vexjö pastorat hyresersättning blifvit borttaget, samt att en bestämmelse intagits om förbindelse för staden att framdeles, när sådant kunde påfordras, med penningar aflösa den årliga spanmålsafgiften. Härtill kommer att, jemlikt hvad i förenämnda statsrådsprotokoll omförmäles, efter det Kongl. Maj:t, med anledning af

stadgandena i 114 § Regeringsformen och presterskapets privilegier den 16 Oktober 1723, inhemtat Kyrkomötets yttrande i frågan, Kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 19 September 1883 förklarar, det Kyrkomötet för dess del medgäfvit, att Vexiö Domprostegården finge till Vexiö stad under full eganderätt upplåtas på ofvan angifna vilkor.

De hufvudsakligaste skälen för Riksdagens afslag å den förut i detta ämne gjorda framställningen torde hafva varit dels att priset för förvärfvandet af eganderätten till ifrågavarande fastighet icke stälts högre än det pris, som blifvit utfäst vid besittningsrättens afyttrande, och dels att ledning saknats för bedömande af egendomens försäljningsvärde. Dessa omständigheter kvarstå emellertid oförändrade. Den årliga afgäld, som staden Vexiö hittills erlagt för besittningsrätten till Vexiö Domprostegården, och hvilken föreslagits skola med enahanda belopp utgå för eganderätten till samma fastighet, grundar sig på löneregleringsnämndens uppskattning vid lönereglering för presterskapet i Vexiö stads- och landsförsamlingars pastorat. Vid denna uppskattning torde otvifvelaktigt endast hafva tagits i betraktande egendomens afkastning såsom jordbruksfastighet, utan afseende å det högre värde, jorden kunde vinna genom tillfället att derifrån afsöndra byggnadstomter. Fastigheten synes därför böra undergå ny värdering i laga ordning, och torde först derefter kunna bestämmas den årliga afgäld eller lösesumma, som staden Vexiö skäligen bör utgifva för vinnande af eganderätt till omförmälda fastighet; och då stadsfullmäktige i Vexiö i sin första framställning i detta ämne, under förmälan att hinder mötte för köpare af tomter å Domprostegården att å desamma erhålla lagfart, framhållit att denna omständighet, efter hvad erfarenheten visat, inverkade i hög grad menligt på det pris, som kunde för tomterna betingas, torde på grund häraf kunna antagas, att den fördel, som komme att staden Vexiö beredas genom den nu ifrågasatta upplåtelsen, borde betinga större uppoffringar från stadens sida än de nu föreslagna.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Utskottet, som visserligen delar den af Stats-Utskottet och Riksdagen förut uttalade åsigt om önskvärdheten af att rättsförhållandena i afseende å ifrågavarande fasta egendom varda på ett tillfredsställande sätt ordnade, ansett sig böra hemställa,

att den af Kongl. Maj:t föreslagna upplåtelsen under full eganderätt till Vexiö stad af $\frac{1}{2}$ mantal Vexiö

Domprostegården icke för närvarande må af Riksdagen
bifallas.

Stockholm den 21 April 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

Gustaf Sparre.

Reservation:

af Herr *C. E. Casparsson*, som yrkade bifall till Kongl. Maj:ts
framställning i ämnet.

Herr Grefve *S. Lagerberg* har begärt få antecknadt, att han ej
inom Utskottet deltagit i detta ärendes behandling.
